

SVET (Z) KNÍH

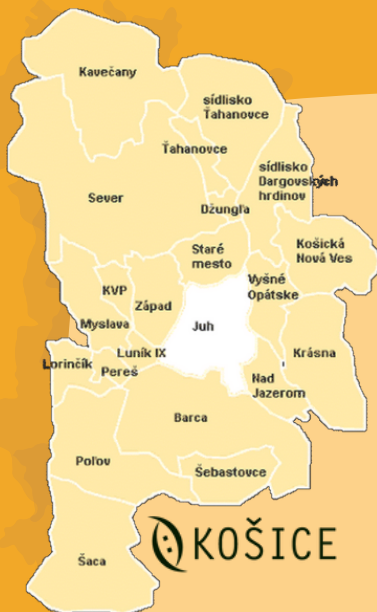
E-ČASOPIS KNIŽNICE PRE MLÁDEŽ MESTA KOŠICE

MÁJ - JÚN 2021 • ČÍSLO II, ROČNÍK I

Knižnica pre mládež
mesta Košice

Knížnica pre mládež mesta Košice a jej pobočky

KOŠICE

ZŠ BRUSELSKÁ 18

ZŠ BELEHRADSKÁ 21

Sídlisko Ťahanovce

OD MIER, NÁM. JÁNA MATHÉHO 1

OC MERKÚR, NĚMCOVEJ 28

Sever

ZŠ KROSNĀNSKÁ 4

ZŠ FÁBRYHO 44

ZŠ POSTUPĀMSKÁ 37

ZŠ LUDOVĀTA FULLU, MAUREROVA 21

Dargovských hrdinov

ZŠ MATEJA LECHKĚHO, JANA PAVLA II. Ć. 1

KVP

ZŠ STAROZAGORSKÁ 8

NEZÁBUDKA, POĽOVNĀCKA 8

Západ

ZŠ JANIGOVA 2
SŠ SV. KOŠICKÝCH MUĀENĀKOV, ĆORDÁKOVA 50

BIBLIoBox

LITPARK, KUKUĀINOVA 2

Juh

HUMENSKÁ 9

ZŠ SV. CYRILA A METODA, BERNOLÁKOVA 18

ZŠ BUKOVEĀKÁ 17

ZŠ JOZEFA URBANA, JENISEJSKÁ 22

ZŠ DRUŽICOVÁ 4

Nad Jazerom

Krásna

ZŠ A MŠ SV. MARKA KRĀŽINA, REHOLNÁ 2, KRÁSNA N/HORNÁDOM

Košice - Juh

Košice - Západ

*Každá kniha má dušu – dušu toho, kto ju písal,
a dušu tých, ktorí ju čítali a snívali s ňou.*

– Carlos Ruiz Zafón

SVET (Z) KNÍH

E-ČASOPIS KNIŽNICE PRE MLÁDEŽ MESTA KOŠICE

Redakčná rada:

Dúcsová Michaela, Mgr.
Malíková Natália, Bc.
Petáková Dominika, Mgr., PhD.
Ristvejová Viera, Ing.
Sedláková Zuzana, Bc.

Vydáva:

Knižnica pre mládež mesta Košice
Kukučínova 2
043 59 Košice

Rok vydania: 2021

Počet strán: 44

ISSN: (online vydanie) 2729-8426

Periodicita: dvojmesačník

Jazykové korektúry: Mgr. Dominika Petáková, PhD.

Grafická úprava: Bc. Natália Malíková

Obsah

6 Naša - vaša knižnica
Kráľ/Kráľovná sa musia k titulu „prečítať“

10 Diagnóza: čitateľ

12 Listovanie
časopisom Raketa

14 Knihopísачi
Rozhovor s Miroslavou Varáčkovou

18 Túry do náučnej literatúry
s Petrou Valachovičovou

20 Toto si myslím ja!
Recenzie na Young Adult knihy

22 Reportáž
Literárne Košice – pátračka po talentoch

24 Fotoreportáž
Ako sa u nás odhaľujú literárne talenty

28 Pod lupou odborníka
Ako deti povzbudiť k čítaniu...

31 V knižnom brlohu
Knižnica je raj na zemi

34 Hlavička
s Harrym Potterom

38 Novinky z našich poličiek

42 Súťaž
Záložka

Keď zhruba pred rokom nastalo toto „zvláštne“ obdobie, po pár dňoch sa mi v mysli vynoril názov zabudnutej knihy z mojej police Vítejte do zlých časů. A nielen tento. Po týždňoch, mesiacoch a roku... som mal zvláštny pocit. Pripadal som si ako nový hrdina z románu Sto rokov samoty, prirodzene, v inom prostredí a za iných okolností, no magický realizmus nebol až taký vzdialený. Izolácia, strach, obavy i neistota nás prinútili nahliadnuť za zrkadlo komfortnej všednosti. Zrazu sme sa ocitli v krajine zázrakov, kde sme sa, ako Alica, nestačili čudovať, čo všetko v nás a v ľuďoch naokolo drieme.

Dnes je už lepšie. Trochu. Zvykli sme si. Ono sa to stáva, že po prekvapení, hneve a individuálnom vzdore človek prijíma. Najmä to dobré. Na to zlé už nenahliada iba čiernou optikou, radšej si zvolí sivú. Veď všetko zlé je na niečo dobré.

Naďalej nás prehnaný strach o samého seba neprestáva opúšťať. Stal sa súčasťou našej postojovej výbavy a pretavuje sa do sebavedomia a istoty, ktorá maskuje zraniteľnosť. A celé to nateraz ospravedlňujeme tým (najmä pred sebou samými), že do našej existencie vtrhla pandémia. Vytráca sa dôstojnosť, prirodzene, nie naša. Ide o toho druhého. Toho, ktorý je nespokojný, lebo knižnicu zatvárame priskoro. Toho, kto nástojčivo pri pulte tvrdí, že knihu už dávnejšie vrátil. Tej, ktorá s nechutou mechanicky podáva dokument používateľovi. Toho, kto uchopí v poznaní menej ako iná. Ten, tá, to... tomu, tej, tomu a naopak. Nielen v knižnici. Aj v svete mimo nej.

Niekedy naozaj stačí málo, aby bol nami Raj znovu nájdený. Možno je plný pokušení, ktoré človek tak miluje, ale to je na ňom krásne a ľudské. Zostáva však umením neprejesť sa ovocím hnevu, ľahostajnosti a samolúbosti.

Ciest je mnoho. A my knihovníčky/knihovníci vieme, že jednou z uličiek, ktorá k nim vedie, je sila písaného slova. Toho slova, ktoré dokáže človeka kultivovať, poznávať, uvažovať, prehlbovať a kriticky pristupovať. Dopomáha k tomu, aby sme si občas nepripadali ako postavy z Doctorowho románu.

Príjemné čítanie.

Jan Šimko

vedúci Útvaru knižnično-informačných služieb

Kráľ/Kráľovná sa musia k titulu „prečítať”

Najodvážnejším a najsčítanejším adeptom z radu mladých čitateľov zaslúžene udelujeme titul kráľ/kráľovná detských čitateľov. Získať ho však nie je také jednoduché, ako by sa mohlo zdať. Chce to patričnú odvahu, guráž a veriť svojim vedomostiam. V prvom rade sa ale musíte „kamošiť“ s knihami.

Ako sa teda stať kráľom/kráľovnou?

O titul sa u nás môžu uchádzať čitatelia knižnice, žiaci 6. a 7. ročníkov základných škôl a študenti I. stupňa osemročných gymnázií. Súťaž vyhlasujeme začiatkom kalendárneho roka a korunováciu dlhodobo spájame práve s mesiacom knihy. Vtedy už novozvolený panovník alebo panovníčka zasadnú na trón, aby sa slávnostne ujali vlády nad svojim „*kráľovstvom detských kníh*“.

Vráťme sa ale na začiatok.

Adepti na panovníka musia teda v prvom rade nabrať patričnú odvahu a oficiálne sa o trón uchádzať podaním prihlášky. Potom sa už súperenie a „boj“ o slávu či titul môže začať. Na súťažiacich čakajú tri „komnaty“. Kým do tej prvej môže vstúpiť ktokoľvek, tá druhá a tretia sa odomkne len poniektorým. Rovnako ako to býva v rozprávkach.

Tou prvou „komnatou“ je pobočkové kolo, ktoré prebieha vo všetkých pobočkách knižnice. Vo svojom závere určí dvadsiatich semifinalistov (za každú pobočku najlepšieho), ktorí postupujú.

Prahom poslednej „komnaty“, samozrejme, po zvládnutí zadaní druhého kola, prechádza len šesťica vyvolených, finalistov. Náročnosť úloh sa zvyšuje a niet sa čomu diviť. Ide sa do finále. Tak alebo tak, klobúk dole pred všetkými, lebo pri každej súťažnej úlohe musí každý preukazovať nielen odvahu, ale i patrične obhajovať svoje vedomosti v literatúre, histórii mesta a počítačových či rétorických zručnostiach. Je to skúška ohňom, no kto chce zasadiť na trón, musí ňou prejsť úspešne.

O tom, kto nakoniec na trón zasadne, rozhoduje porota

Rozhodujúca je posledná úloha, týka sa šiestich finalistov a má cenu „zlatej koruny a žezla“. Ide o powerpointovú alebo video prezentáciu spracovanú na knižnicou vyhlásenú tému. Zvyčajne je to prezentácia, ktorou súťažiaci majú zaujať, odporúčať a motivovať zároveň. Predstavujú v nej svoje knižné srdcovky, novinky a bestsellery a cieľom je urobiť to tak, aby ostatní neodolali a po odporúčaných knihách hneď siahli.

Odprezentované práce vyhodnotí porota. Zvyčajne pozostáva z „domácich“ – tých zastupujú riaditeľka knižnice, knihovníčka a dosluhujúci kráľ/kráľovná. Na pomoc si zvykneme prizvať aj hostí, zástupcov knižných predajcov a vydavateľstiev, súčasných autorov a známe osobnosti mesta. To aby bola voľba nestranná a spravodlivá.

Korunováciou sa začínajú povinnosti

Porota po zhladnutí prezentácií a krátkej porade vyhlási výsledky. Potom už prichádza na rad slávnostný ceremoniál. Dosluhujúci kráľ/kráľovná pristúpi ku korunováci, aby odovzdal/a vládu svojmu nástupcovi. Tomu týmto okamihom začína plynúť rok „kráľovských povinností“. Bude sa podieľať na prezentačných celomestských aktivitách knižnice, vystupovať v médiách, reprezentovať detských čitateľov a propagovať literatúru. Jednoducho, pôjde príkladom. U nás mu v tom pomáha kráľ/kráľovná Sympatia, akási jeho pravá ruka. Sprevádza ho, prípadne zastupuje v neprítomnosti. Tento titul udeľujeme len niekoľko posledných rokov, aby sme pri voľbe dali taktiež priestor čitateľskej verejnosti. Získať ho môže jeden z finalistov, ktorý vo verejnom online hlasovaní dostane najviac preferenčných hlasov. Darmo, mať široký fanklub sa i v knižnici vypláca ☺.

Korona ovplyvnila voľbu aj kraľovanie

Kráľovnou detských čitateľov 2020 sa stala Martinka Rušinová zo ZŠ na Fábryho 44. Priebieh súťaže a prevzatie vlády už ovplyvnila nová, pandemická situácia, ktorej sme sa museli prispôbiť. Kým prvé dve súťažné kolá sme stihli v zmysle zabehnutých tradícií, to posledné bolo iné a prebiehalo len online. Nakoniec sme boli radi, že napriek rýchlym zmenám a obmedzeniam sme za prísnych hygienických opatrení dokázali absolvovať i korunováciu. Žiaľ, zúčastniť sa na nej mohli len rodičia, zástupcovia knižnice a vybraných médií.

Rok prešiel a k zlepšeniu situácie nedošlo. Po dôslednom zvážení okolností sme sa rozhodli, že nový ročník knižnica nevyhlási a úradujúcej kráľovnej vládnutie predĺži. A sme vďační, že to Martinka neodmietla.

Ako sa žije s titulom alebo ako to vplýva na úspešného kandidáta,

na to sme sa opýtali súčasnej kráľovnej **Martinky Rušinovej**. Oslovili sme taktiež kráľa detských čitateľov 2019 **Matúša Pukančíka**. Dokonca sa nám podarilo získať vyjadrenie prvého kráľa našej knižnice a vôbec prvého kráľa v histórii knižníc po celom Slovensku **Rolanda Kyšku**, ktorý zasadol na trón v roku 1991.

Martina Rušinová, ZŠ Fábryho 44

Najoblúbenejšia kniha: Príručka, ako prežiť

Najoblúbenejší autor: Jim Benton

Najoblúbenejšia literárna postava: Adrian Mole

„Žiaľ, minulý rok bol, aký bol, a preto som si kraľovanie nemohla užiť naplno. Mohla som knižnicu, knihy a čítanie samotné propagovať v niekoľkých rozhovoroch a videách. Mala som možnosť byť v detskej porote na kultúrnom podujatí Bábkového divadla Košice Virvar.“

Zostáva len dúfať, že tento rok to bude lepšie. Pokiaľ ide o školu, napríklad hodiny slovenčiny, myslím si, že titul nič neovplyvnil. Hoci je to niekedy zdrojom zábavy medzi mojimi kamarátmi. Ale možno mi to pomohlo pri písaní básničiek, vďaka tomu, že som kráľovná, som k tomu bola viac motivovaná, tak ako aj k čítaniu. Po celý rok som veľa čítala, a keď sa dalo, zašla som do knižnice, keď nie, požičiavali sme si knihy s kamarátmi medzi sebou.“

Matúš Pukančík, ZŠ Polianska 1

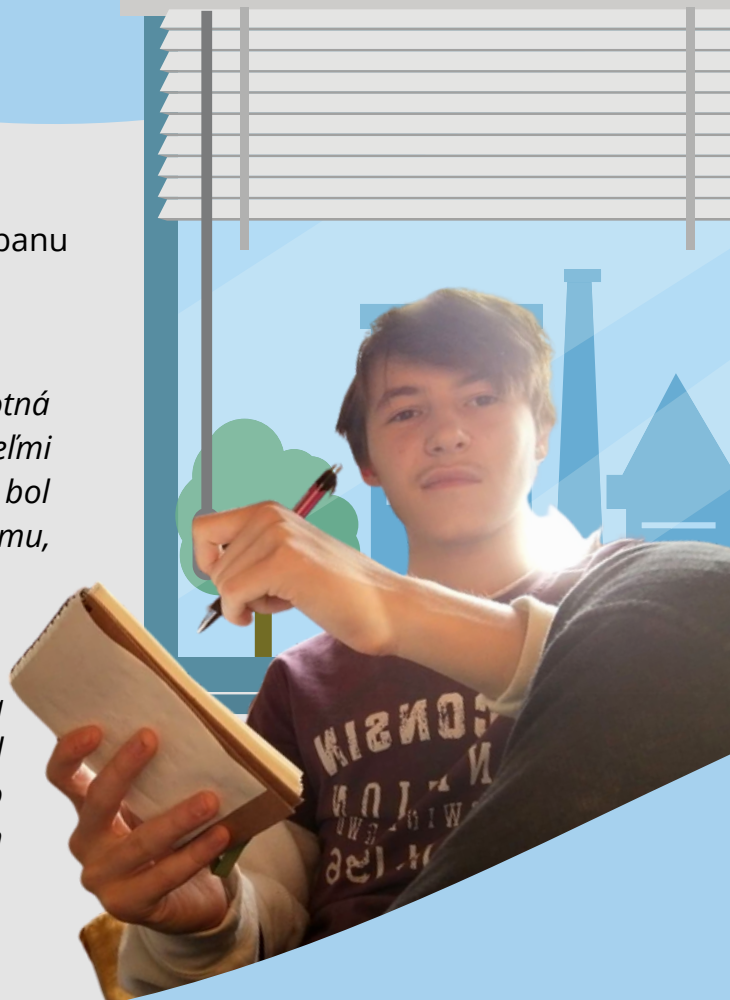
Najoblúbenejšia kniha: Harry Potter a väzeň z Azkabanu

Najoblúbenejší autor: J. K. Rowlingová

Najoblúbenejšia literárna postava: Jupiter Jones

„To, čo som si na tom celom užil najviac, bola asi samotná súťaž. Áno, miestami to bolo ťažké, no mám na to veľmi dobré spomienky. Cítil som sa, akoby to bol trojčarodejnicky turnaj z Harryho Pottera. Aj napriek tomu, že som získal titul, moje vzťahy to nijak nezmenilo.“

Možno si zo mňa zopár kamošov chvíľu uťahovalo. Najviac sa mi páčila moja babka, ktorá o tom povedala asi všetkým svojim kamarátkam. To ‚najviac‘ som myslel ironicky :-). Z ‚kraľovania‘ si pamätám napríklad to, ako som spolu so svojím predchodcom Ajúbom Tomim moderoval jednu z akcií projektu Číta celá rodina.“

Roland Kyška, prvý kráľ detských čitateľov. Tradícia voľby sa od roku 1991 z Košíc postupne rozšírila do celého Slovenska. My vieme, že Rolanda priviedla láska ku knihám k masmédiám a k písaniu. Stal sa z neho redaktor, spisovateľ, pôsobí ako riaditeľ neziskovej organizácie Ľudia ľuďom, n. o., a podieľa sa na projekte darcovského portálu ĽudiaĽuďom.sk. Je autorom viacerých kníh, posledná mu vyšla na prelome rokov s názvom Zrýchlená doba koronová. Píše v nej o rýchlom nástupe nových technológií, digitalizácie a robotizácie, ktoré prinášajú aj mnohé negatíva a riziká, či už zánik mnohých profesií, alebo možnosti sociálneho dohľadu nad ľudstvom.

„Stať sa kráľom čitateľov v roku 1991, to vám bola veľká sláva. Nielen preto, že to bolo po prvý raz. Finále celomestskej súťaže sa konalo, neveríte, v natrieskanej košickej športovej hale. Ľudia sa húfne prišli pozrieť na mladých, ktorí súťažili nielen vedomosťami, ale aj vlastnou tvorbou. Čítanie bolo jednoducho ,in'. Po Novembri 1989 začali vychádzať mnohé dovtedy zakázané alebo zámerne neprekladané knihy. Vznikali nové vydavateľstvá a všetci sme boli hladní po slobode. Aj po slobode čítať. Čítanie je pritom vraj relatívne mladá schopnosť, ktorú ľudia nenadobudli evolúciou, ako napríklad reč. V zadnej strane ľavej hemisféry našich mozgov sa vyvinula oblasť pre vizuálnu podobu slov údajne len pred zhruba päťtisíc rokmi. Najskôr sme vedeli rozoznávať základné tvary v prírode, neskôr aj znaky, písmená, slová. Môj obľúbený autor, neurológ Oliver Sacks tvrdí, že každé čítanie je originálne, pretože v ňom zapájame svoju vlastnú pamäť, skúsenosti i predstavivosť. Niektorí pri čítaní ,počujú' zvuk slov, iní si vizualizujú. Pre mňa je čítanie stále kráľovská disciplína. Síce som podľahol elektronickým čítačkám, ktoré v čase Covidu zjednodušujú nákup nových kníh, čo ale stále odmietam, sú audioknihy. Chcem si čítať sám, občas sa zastaviť, zamyslieť sa, byť pánom svojho tempa, ktoré nie je totožné s tým, ktoré udáva predčítač. Sú to vzácne chvíle, keď sa v mojom mozgu vytvárajú nové a nové neurónové dráhy, alebo ak chcete, skvelé zážitky a úniky do neznámych svetov. Preto je pre mňa čítanie stále ,in'.“

Rubriku **Naša – vaša knižnica** pre vás pripravila
Viera Ristvejová

RUBRIKA

Diagnóza: čitateľ

Katarína Štefanková, pobočka LitPark

„Dobre si pamätám tie momenty z detstva, keď som zdieľala detskú izbu spoločne so starším bratom,“ spomína Katka. „A tak čo čítal on, som, samozrejme, musela prečítať aj ja. Čítala som Hitchcocka a Troch pátračov, Pána Tragáčika od Nienackého a, samozrejme, komiksy. Každý mesiac sme čakali na nové časti ABCčiek a letné vydania samostatných komiksových príbehov.“ Ako vraví, zaujímavé je, že dospelosťou sa človek nemení, a preto okrem iných kníh rada siahne z nostalgie aj po Zlatej knihe komiksů od Václava Šorela.

Neskôr si našla cestu aj k detektívkam, skutočným príbehom alebo zaujímavým cestopisom. „Kniha Americký deník od Jany Ciglerovej ma zaujala na prvý pohľad a nemýlila som sa. V tejto knihe sú zmapované postrehy o tom, ako odlišne sa v takej národnostne pestrej spoločnosti žije, ako riešia miestni ľudia životné situácie. Musím sa však priznať, že túto knihu zo života za veľkou mláskou čítam v závislosti od nálady a po častiach, pretože obsahuje 40 príbehov.“ A čo má rozčítané aktuálne? Je to kniha od Ewana Morrisona NINA X. Skutočný príbeh ženy, ktorá bola dvadsať rokov nedobrovoľne väznená. Je to príbeh tragický, dojemný a napriek všetkému svojím spôsobom i humorný.

Zuzana Macorligová, pobočky SŠ sv. Košických mučeníkov, ZŠ Janigova 2

„V poslednej dobe veľmi rada čítam životopisné romány,“ vraví Zuzka. „Rada sa dozvedám viac o ľuďoch, ktorí sa niečím preslávili alebo boli inak užitoční. Nedávno som prečítala knihu od Simone de Saint-Exupéry Spomienky na Malého princa alebo naposledy od Tibora Mészárosa Košický mešťan Márai.“

Márai bol hrdým rodákom z Košíc a na Mäsiarskej ulici máme jeho pamätný dom a na konci ulice jeho sochu. Táto publikácia odкрýva osobný vzťah a analýzy posmrtných úspechov a ukážky jeho diel známych po celom svete. *„Toto všetko bezprostrednejšie približuje veľký počet ilustrácií pozostávajúcich z historických fotografií a pohľadníc. Kniha chce prostredníctvom Máraiho objaviť starý svet, ktorý svojimi hodnotami môže byť aj pre dnešok poučný. Odstupom desaťročí odhaľuje také ľudské a mravné hodnoty, ktoré robia náš svet zrozumiteľnejším a život znesiteľnejším.“*

Gabriela Hilovská, pobočka Nezábudka

K jej obľúbeným žánrom patria lúboštné romány, ale rada si prečíta aj detektívku so zaujímavou zápletkou alebo triler. *„Nedávno som dočítala veľmi zaujímavú knihu od Adriana McKinty s názvom Reťaz. Kniha bola napínavá a veľmi pekná. Je to skvelé čítanie, ktoré zvládnete jedným dychom. Námet knihy Reťaz je originálny, nepatrí medzi typické detektívky, a práve tým je zaujímavá. Dej je od začiatku dynamický. Hoci to možno nie je trhák, kniha ma potešila a prekvapila. Skvelé večerné čítanie pre dospelých čitateľov.“*

Kniha je rozdelená do dvoch častí. Prvá časť má názov Stratené dievčatá a druhá časť Netvor v bludisku. *„Reťaz vie, že rodičia spravia všetko pre svoje dieťa. Únos je len začiatok,“* tento mrazivý citát nájdete v príbehu.

Reťaz funguje na princípe únosov detí. Ak vám unesú dieťa a vy ho chcete dostať späť, musíte uniesť ďalšie schválené dieťa, previesť peniaze v Bitcoin a hlavne nevolať na políciu. Ak splníte tieto dané tri podmienky, bude vaše dieťa oslobodené. Ak nesplníte podmienky, tak vám zabijú dieťa, vás a tiež ľudí, ktorí vám s únosom pomáhali. Reťaz chráni sama seba. Dá sa z reťaze vystúpiť? Kto je za tie únosy detí zodpovedný? *„Je to kniha, ktorá naráža na dnešný problém sociálnych sietí, kde o sebe každý povie takmer všetko,“* dodáva Gabika. *„Tento psychologický triler nás núti zamyslieť sa nad tým, čo všetko sme schopní urobiť pre svoje dieťa.“*

Rubriku **Diagnóza: čitateľ** pre vás pripravila
Michaela Dúcsová

V tomto čísle nášho dvojmesačníka vám rubrika *Listovanie* prináša detailnejší pohľad na jeden z najúspešnejších českých časopisov pre deti súčasnosti – Raketu. Vydáva ju od roku 2014 vydavateľstvo Labyrint a dodnes sa pri štvrťročnej periodicite teší veľkému úspechu.

Tento úspech a príťažlivosť Rakety (s výstižným podnázvom „Časopis pro děti chytrých rodičů“) spočíva v jej bohatom obsahu, ale aj zaujímavom grafickom stvárnení (a ako bonus – neobsahuje žiadne reklamy).

Rozhodne sa netreba nechať odradiť češtinou, pretože ponúka mnoho zábavy, príbehov, tipov a trikov či hier, a to, že je v „cudzom“ jazyku, pridáva na jej hodnote – okrem češtiny sa čitateľ zdokonaľuje aj v angličtine, časopis totiž v každom čísle prináša dvojstránku anglických výrazov z danej témy, ktorú aktuálne spracúva. Je určená deťom vo veku 6 až 12 rokov, no môžeme potvrdiť, že si získa aj staršieho a dokonca aj dospelého čitateľa (vlastná skúsenosť :-)).

Ako bolo pred chvíľou spomenuté, časopis má stále nejakú tému (objavili sa tam už napríklad cestovanie, hrdinovia, hry počítačové aj iné, detektívi, film, elektrina, rodina či mláďatá), najnovšie číslo je venované vtákom – lietaniu aj okrídleným bytostiam či samotnému periu.

O tom však o čosi neskôr...

Na stránkach Rakety nájdete naozaj kadečo. Pre fanúšikov komiksu ponúka príhody doktora Racka, dobrodruha a cestovateľa. Ten sa na svojich cestách stretáva s rôznymi postavami, zaručene s ním zažijete kopec zábavy a zakaždým sa niečo zaujímavé dozviete. V našej knižnici si dokonca môžete požičať knihu Rackomix, v ktorej sú všetky komiksové príbehy doktora Racka z Rakiet pokope. V časopise sa objavujú aj iné krátke príbehy, a to nielen vo forme komiksu. Okrem toho si možno necháte od redaktorov Rakety poradiť a odporučiť zaujímavé knihy, a to v rubrike Co čteme.

Ak nie ste veľmi na príbehy, v Rakete nájdete kopec zaujímavostí, ktoré by ste hľadali len v encyklopédiách alebo príručkách. Dozviete sa napríklad o známych liečivých bylinkách, niečo o umení, ako podať prvú pomoc, ako funguje elektrina, akými dopravnými prostriedkami cestujú inde vo svete, čo sú časové pásma aj čo je to vesmír a čo všetko v ňom je. Ak radi majstrujete, vyrábate, budú pre vás určite inšpiráciou rôzne tipy a návody (Vedeli ste, že si doma môžete vyrobiť vlastnú modelovaciu hmotu alebo postaviť indiánske típí?), recepty (na rýchle, zdravé a nesmierne chutné jedlá – dokonca aj domáce Horalky!) a vystrihovačky, samozrejme. A ak si radi cvičíte mozgové závitky, môžete hľadať rozdiely, nachádzať cestu von z bludiska alebo si s kamošmi zahrať rôzne hry. No a pre výletníkov a dobrodruhov sú k dispozícii tipy na výlety – zaujímavé miesta, historické a kultúrne pamiatky aj zvláštnosti, ktoré treba zaručene vidieť!

A teraz zopár informácií o najnovšom čísle Rakety... Jeho téma znie „Na křídlech ptáků“ a je zamerané, ako inak, na vtáctvo. Nájdete ho v príbehoch, ale aj v náučných rubrikách – dočítate sa o bájných okrídlených bytostiach, holuboch, perí a pierkach a o českých porekadlách o vtákoch. Zistíte, čo je to tzv. birdwatching a dokonca aj to, ako postaviť krmidlo pre vtáky. Skrátka, kopec zábavy a nových, zaujímavých vecí! Obálku nakreslil známy český ilustrátor a spisovateľ Petr Sís, ktorého krásnu knižku o putovaní vtáctva Ptačí sněm máme taktiež k dispozícii v našej knižnici.

Tak čo poviete? Navnadili sme vás? :-) Ak áno, neváhajte si prísť Raketu pozrieť alebo aj požičať do našej knižnice, máme pre vás nové aj trošku staršie čísla, môžete si vybrať aj podľa toho, čo vás zaujíma. Tešíme sa na vašu návštevu!

Rubriku **Listovanie** pre vás pripravila
Dominika Petáková

Na škole som bola rasnená rebelka

Mirka Varáčková je známa autorka young adult románov, čiže kníh pre mládež. Žije v Trnave a na svojom konte má 17 kníh. Hlavné hrdinky jej príbehov bojujú s bežnými i menej bežnými problémami mladých v slovenskom prostredí. V jednej knihe sa čitateľ preniesie do ďalekej budúcnosti v dystopickom románe *Prežila som svet*. Debutovala v roku 2009, no bola to kniha pre dospelých *O lásku sa neprosí*.

Písať začala, ako sama hovorí, na materskej dovolenke, počas dlhých večerov. *„Začiatky boli pekné, plné radosti,“* spomína autorka. *„Nečakala som, že sa mi tak rýchlo podarí nájsť vydavateľa a uchytiť sa na knižnom trhu. Dodnes som za to veľmi vďačná. Rukopis som poslala pre mňa vtedy neznámemu vydavateľstvu Motýľ, ktorého majiteľ sa mi o pár dní ozval, že má záujem o vydanie. Odvtedy sa už veziem na vlnu písania ďalších a ďalších románov.“*

Hlavná hrdinka knihy je nástročná Hana. Dej príbehu je o zložitom vzťahu matky a dcéry, no aj o domácom násilí. *„Časti rukopisu o matke som doplnila až na žiadosť vydavateľa, čím sa vlastne kniha zaradila medzi tituly pre dospelých. Vždy ma to však viac ťahalo k svetu mladých, preto mu ostávam verná. Neláka ma písať pre inú ‚cieľovku‘.“*

Ako spomína ďalej, nešla do spisovateľského sveta so žiadnymi očakávaniami. Nemala spisovateľské ambície a netúžila preraziť na knižnom trhu. O to viac ju prekvapili pozitívne odozvy a pomerne pekná predajnosť.

Knihy, ktoré pomáhajú

Mirka sa vo svojich príbehoch zaoberá témami, ktoré sú bežnou alebo menej bežnou realitou sveta mladých. Vzťahy s rodičmi, prvé lásky, klasické problémy teen sveta. No púšťa sa aj do iných vôd. Problémy s alkoholom či gamblerstvom u rodičov, šikana, znásilnenie. Čo ju priviedlo k takýmto ťažším témam? „Sú to problémy bežných tínedžerov, a ak sa chcem mladým čitateľom čo najviac priblížiť, nesmiem obchádzať ani tieto témy. Snažím sa ich podať čo najviac stráviteľne a bez zbytočného moralizovania či návodu na život, no zároveň som rada, ak sa mi podarí prinútiť čitateľa premýšľať a priviesť ho na správnu cestu. Veľa mladých, s ktorými som v kontakte, bojuje s rôznymi démonmi, s prekážkami či problémami, tak im chcem byť nápomocná aspoň takto. Je pre mňa veľkým zadostučinením, ak viem, že tieto viac-menej fiktívne príbehy pomáhajú dievčatám a chlapcom prekonávať ťažké chvíle či im istým spôsobom naznačovať smer.“

Mnoho mladých sa hanbí alebo bojí zveriť s tým, čo prežívajú, a práve knihy sú dobrá cesta, ako sa vysporiadať s tým, čo ich trápi. Aj Mirku vždy poteší, keď sa jej ozvú čitatelia a ich spätnou väzbou je nielen dobrá recenzia na knihu, ale bonus v podobe veľkej pomoci. „Stáva sa, že mi dievčatá píšu, ako ich moje knihy nakopli k istým krokom. A to ma teší zo všetkého najviac. Sú to dôležité impulzy, ktoré mi dodávajú chuť pomáhať aspoň prostredníctvom príbehov. Často a veľa spolu komunikujeme, radíme sa, rozoberáme knihy aj život. Teším sa, že našli u mňa útočisko a ja u nich dôveru. Takéto vzťahy prerastajúce do priateľstiev sú vzácne.“

Keď si pozriete Mirku na fotkách, nevyzerá na to, že má doma dvoch chalanov v tínedžerskom veku. Navyše pôsobí veľmi milo a príjemne. Avšak pri otázke, aká bola ona ako tínedžerka, sa rozosmeje. „Bola som taká divoška, zasnená rebelka so svojským pohľadom na svet. Počúvala som punk, chodila poza školu, čítala knihy a písala básničky.“

Z rebelky vyrástla spisovateľka, ktorá sa s láskou stará o troch chlapov v dome, jedného psa a dve morčatá.

A ako sa jej stále darí vracieť sa s každou knihou do sveta školských lások a problémov mladých? „Ani neviem,“ usmieva sa. „Vnímam mladých, ich sny, potreby, problémy, vyjadrovanie... Mám doma dvoch tínedžerov a ich svet mi teda nie je cudzí. Veľa s mladými komunikujem aj cez sociálne siete a prirodzene si osvojujem ich slang. Príliš nad tým nepremýšľam, ide mi to prirodzene, inak by som to nerobila a nenútila sa do písania niečoho, na čo nemám bunky.“

Len to nikomu nepovedz!

Tak znie názov jednej z kníh, ktorá rozoberá ťažkú tému a, žiaľ, mnohokrát v školách veľmi aktuálnu. Názov je často veta, ktorú si mladí buď opakujú, až sa stane ich mantrou, alebo sa im ňou niekto vyhráža. Hlavnou postavou je sedemnásťročná Eva, ktorá sa stane terčom posmechu spolužiakov pre rodinnú tragédiu i jazvu na tvári. V živote sa občas stáva, že autor po svoj nápad nemusí chodiť ďaleko. Mirka sa priamo vo svojej rodine stretla s prípadom šikany, a preto sa rozhodla dať to na papier.

„Bol to impulz k napísaniu knihy. Videla som, čo dokáže spraviť s psychikou mladého človeka, tak sa mi zdalo vhodné upozorniť na ňu cez príbeh a rozprúdiť diskusiu i na besedách. Tínedžeri často nevedia, ako si s daným problémom poradiť, a hanbia sa zdôveriť sa, tak sú vďační, ak sa môžu stotožniť s knižnou postavou, ktorá im naznačí možnosti riešenia. Prípadne ak si v závere knihy nájdú kontakty na pomoc.“

Mirkina novinka Zostanem s tebou takisto spracováva novodobú tému, problém mnohých mladých ľudí. *„Je o dievčati z rozpadnutej rodiny, ktoré si rodičia pohadzujú ako horúci zemiak. Oporou v ťažkých chvíľach sú jej priatelia a umenie. Nechýba ani romantická linka a poskytuje čitateľkám, čo v danom veku vyhládávajú v knihách asi najviac – prvú lásku, prvé bozky. Rozvodovosť na Slovensku je vysoká, nezhody medzi rodičmi snád' v každej druhej rodine, preto viem, že sa v tejto knižke nájdú mnohé dievčatá.“*

Autorka z Trnavy rozhodne nie je typ, ktorý by sa aj v tejto pandemickej dobe, keď spisovatelia nemôžu absolvovať besedy, nudil. Ešte minulý rok vymyslela projekt Zachráň knihu. „Nie som človek, čo stojí so založenými rukami a čaká, čo prinesie situácia, takže keď na začiatku pandémie dostal knižný trh poriadne na frak, vedela som, že treba niečo spraviť. Nevedela som však, čo presne. Iniciatíva vznikala postupne, deň za dňom. Až sa moja túžba pomôcť pretavila do dnešnej podoby. Spolu s ďalšou adminkou, Monikou Macháčkovou, približujeme ľuďom súčasnú slovenskú literatúru, ukazujeme autorov z inej stránky, akú poznajú z besied či článkov, vymýšľame rôzne aktivity, do ktorých zapájame čitateľov, aby sa zabavili, potešili a prišli na pekné myšlienky.“

Projekt sa nielenže uchytil, ale mimoriadne rozrástol. Ani samotná autorka to nečakala, no ako dodáva, je to motivácia robiť osvetu o súčasnej slovenskej literatúre aj naďalej a stále lepšie.

Okrem toho však pracuje na mnohých ďalších veciach, a ako vraví, občas už ani sama nevie, ako sa volá. „Okrem prípravy knihy *Hviezdy pre teba*, ktorá čoskoro vyjde vo vydavateľstve Sloart, chystám knihu *Prvý bozk pre Cooboo*, doťahujeme s ďalšími autormi poviedkové zbierky *Bozky a objatia* a *Neporaziteľní* a pracujem na ďalších asi milión veciach.“

Všetci sa určite tešíme na chvíľu, keď prestanú platiť prísne opatrenia a náš život sa znova vráti do normálnych kolají. Výnimkou nie je ani M. Varáčková. „Veľmi mi chýba cestovanie, nové podnety, vzrušenie z ciest, objavovanie nových miest a kultúr. Ale prijala som to, ako to je. Teraz sa správame zodpovedne a verím, že časom sa situácia zlepší a my budeme môcť zasa chodiť krížom-krážom. Pôjdem pozrieť rodinu, potom kúpim letenky a s mužom a deťmi vyrazíme na nejakú peknú spoznávačku.“

Rubriku **Knihopísaci** pre vás pripravila
Michaela Dúcsová

Túry do náučnej literatúry

s Petrou Valachovičovou

Čaute, ja som Peťa a som prváčka na bilingválnom gymnáziu v Košiciach. Už od detstva som introvert, ktorý si berie so sebou knižku, kamkoľvek ide. Okrem čítania ma baví diskutovať, chodiť na dlhé prechádzky, študovať cudzie jazyky, variť a maľovať na plátno.

Pridajte sa so mnou na túru za tým najlepším, čo ponúka náučná literatúra...

Hans Rosling – Moc faktov

Ľudia zvyknú vnímať svet pesimisticky (a) alebo čiernobielo. Kniha Moc faktov ukazuje iný pohľad na svet a prináša dôvody, prečo sme na tom v skutočnosti oveľa lepšie, ako si myslíme. Vedeli ste, že za posledných 20 rokov sa podiel svetovej populácie žijúcej v extrémnej chudobe znížil na polovicu? 80 % detí vo veku jedného roka je dnes na svete zaočkovaných proti nejakej chorobe. Za posledných sto rokov sa úmrtnosť v dôsledku prírodných katastrof znížila o vyše polovicu... a mnoho iného.

Mňa tieto pozitívne fakty veľmi prekvapili. Autor vysvetľuje, prečo svet vnímame tak negatívne aj napriek enormnému pokroku, ktorý sme dosiahli. Kniha sa číta veľmi ľahko, je plná grafov a obrázkov a na konci každej kapitoly je zhrnutie poznatkov. Rosling za každú cenu nevnucuje svoj názor, skôr čitateľa nabáda k tomu, aby sa na veci pozeral inak a myslel kriticky.

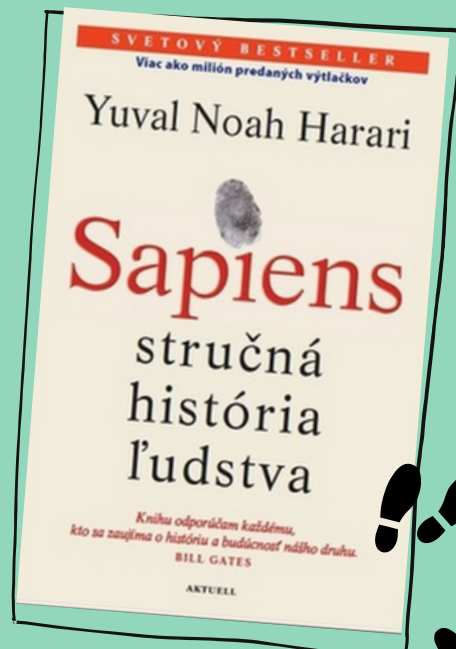
Po prečítaní budete mať potrebu vnímať svet vo faktoch a nie pod vplyvom emócií. Ja som ju čítala počas prvej vlny pandémie a musím povedať, že popri negatívnych správach zo sveta mi veľmi zlepšila náladu. Knihu by som odporučila ľuďom, čo si chcú rozšíriť všeobecný rozhľad.

Yuval Noah Harari – Sapiens. Stručná história ľudstva

Kníh o histórii ľudstva bolo napísaných už veľa, ale podľa môjho názoru tá od Yuvala Noaha Harariho je úplne revolučná. Prináša iný (nový) pohľad na dejiny, pretože veľmi jasne a pútavo vysvetľuje ľudský vývoj od úplného začiatku. Nie je to typická encyklopédia s dátumami, menami a miestami, skôr ide o pohľad na históriu ľudstva cez sociológiu a biológiu.

Táto kniha, ktorá je nádherne napísaná a ľahko sa číta, vo mne vzbudila túžbu dozvedieť sa viac o tom, ako sa svet vyvinul do dnešnej podoby. Revolúcia za revolúciou, náboženstvo za náboženstvom, politický systém za politickým systémom... udalosti autor zjednodušil, no napriek tomu si zachovali pointu – čítanie nikdy nebolo nudné a každá kapitola mala svoje opodstatnenie.

Autorov pohľad na ľudstvo ako také je takisto veľmi kritický. Ponúka mnoho podnetov na premýšľanie a zamyslenie sa nad otázkou, kam smerujeme či aký je zmysel našej existencie. Je iba náhoda, že sme tu? Alebo je za tým niekto omnoho silnejší, kto vedie naše osudy?

Myslím, že keby sa aj dejepis na školách vyučoval podobne, obľúbilo by si ho viacej študentov. Bill Gates zhodnotil knihu úplne presne: „Knihu odporúčam každému, kto sa zaujíma o históriu a budúcnosť nášho druhu.“

Rubriku **Túry do náučnej literatúry** pre vás pripravila
Petra Valachovičová

Miriam Guľkášová

BOOKSTAGRAMERKA
INSTAGRAM.COM/VASNIVACITATELKA

Karen M. McManusová

Jeden z nás klame

Piati spolužiaci, ktorých na prvý pohľad nič nespája, sa ocitnú spolu po škole. Všetko je v poriadku, až kým jeden z nich, Simon, ktorý prevádzkoval Klebetník, neumrie pred očami ostatných. Polícia má podozrenie, že Simona niekto zabil, a tak sa všetci štyria stanú podozrivými. Ktorý z nich klame a je vrah?

Túto knihu som mala už dlhšie odloženú na policičke, a tak som si povedala, že je na čase sa do nej pustiť. Od autorky som už jednu knihu čítala, takže som približne vedela, čo ma čaká.

Aj keď bol námet zaujímavý a autorkin štýl písania pútavý, kniha sa mi čítala ťažko. Čítala som ju skoro mesiac a dočítala som ju len silou vôle. Prvá časť ma vôbec nebavila, v druhej to už bolo lepšie a čítalo sa mi ľahšie, asi aj preto, lebo som tušila, kto za tým všetkým bude.

Zo začiatku som mala strašný neporiadok v postavách a stále som musela pozeráť do anotácie, aby som zistila, kto je rozprávačom, keďže kniha je napísaná z pohľadu všetkých podozrivých.

Chýbalo mi tam viac pocitov. Postavy som si nijak nestihla obľúbiť. Najviac prepracovaná bola podľa mňa postava Bronwyn, ktorá sa mi zapáčila až na samom konci.

Autorka sa podľa mňa príliš zaoberala hlavnou témou a odhalenie vraha skomplikovala. Vyzdvihujem to, ako autorka podala jemnú lúboštnú linku a život stredoškolákov. Pre mňa bola táto časť zaujímavá. Zobrala som si z nej myšlienku, aby sme pri svojom konaní mysleli aj na pocity iných, lebo netušíme, ako to môže ovplyvniť ich psychiku a život.

Mierka

Veronika Zambová

BOOKSTAGRAMEKA

INSTAGRAM.COM/NIKA_NEKO_CHIQUI

Delia Owens

Kde raky spievajú

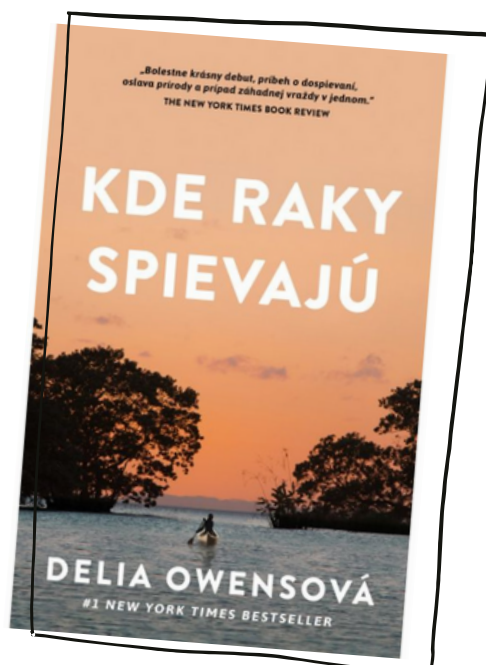
V pokojnom mestečku Barkley Cove na pobreží Severnej Karolíny, uprostred rozľahlých močiarov osamelo vyrastá mladé dievča Kya. Keď sa v roku 1969 pod požiarňou rozľadňou objaví mŕtvola miestneho krásavca Chasea Andrews, obyvatelia mestečka z jeho vraždy hneď upodozrievajú Kyu Clarkovú, prezývanú Dievča z močiara.

Vynikajúci román, v ktorom autorka zachytáva krásu nedotknutej prírody a lúboštný príbeh v pozadí vyšetrovania vraždy. Hlavná hrdinka je šesťročná Kya, ktorá vyrastá v dome na území močiara. Kyu jedného dňa opustí mama a postupom času aj ostatní členovia rodiny. Príbeh je napísaný krásne a pútavo. Autorka v ňom opisuje detstvo, dospievanie, trápenia, prvú lásku, ale aj iné životné situácie, s ktorými sa musí mladá hrdinka vysporiadať.

Táto kniha bola jednou z najúspešnejších kníh minulého roka a svoje prvenstvo si udržiava v jednotlivých krajinách doteraz.

Veronika

Rubriku **Toto si myslím ja!** pre vás pripravila
Natália Malíková

Literárne Košice – pátračka po talentoch

Súťaž Literárne Košice je tradičné podujatie Knižnice pre mládež mesta Košice, cieľom ktorého je pomôcť prebudiť driemajúci talent na písanie u žiakov základných škôl a študentov osemročných gymnázií.

Knihovníci a rovnako i pedagógovia dobre vedia, aké je dôležité ponúknuť priestor na prezentáciu vlastnej literárnej tvorby. Práve tu vzniká to ideálne spojenie, ktoré pomáha odhaliť chuť písať a poskytuje šancu uspieť s prvými pisateľskými pokusmi, takými dôležitými pre ďalší literárny alebo rétorický rozvoj jedinca.

V knižnici sa to darí dvadsaťšesť rokov

„Už začiatkom roka 2021 sme vyhlásili nový ročník a zadali nové témy, ktoré sme rozposlali do škôl a taktiež oslovili učiteľov slovenčiny. Ako po minulé ročníky, aj teraz ich vymyslela Markéta Andričíková, ktorá literárne práce spolu s ďalšími tromi členmi odbornej poroty a garantmi súťaže zároveň – Mariánom Andričíkom, Jánom Gavurom a Petrom Karpinským – aj hodnotí. Všetci členovia poroty majú k literatúre a mládeži ozaj blízko, profesne sa venujú literatúre. Pôsobia ako pedagógovia na košickej a prešovskej filozofickej fakulte,“ približuje aktuálny ročník riaditeľka knižnice Kamila Prextová.

Témy sú zverejnené, školy a verejnosť informovaná, súťaž sa začína

Najmilšie miesto na svete, Môj dedko vypil elixír mladosti a Čarovná kolobežka. Tieto tri témy mali tentoraz prebudiť spiace múzy. *„Myslím, že sa to podarilo. Prišlo 468 prác, 283 v próze a 185 vo veršoch,“* hovorí Natália Malíková, projektová manažérka, ktorej ako prvej prechádzajú všetky práce „rukami i očami“. *„Prichádzajú postupne, no skúsenosť z minulých rokov sa zopakovala, najviac ich pribudlo, keď termín už horel,“* neprekvapila tradičná vlastnosť detí pri odovzdávaní domácich zadaní svoju kolegynku Natálku, ktorá mi pošepne, že zopár ich prišlo aj po termíne. Knižnicu však poteší každá, preto ani „párdňových“ oneskorencov neodmieta a práce zvykne dodatočne spracovať.

Práce dorazili, tak sa pozrime, čo sa s nimi deje potom

Všetky práce prejdú sumarizáciou, sú zaevidované do tabuliek aj s údajmi o súťažiacich a prerozdelené podľa literárneho druhu a témy. Môžu putovať ďalej. „*Takto pekne ‚zbalené‘ ich elektronicky odosielame porotcom, ktorí majú tiež svoj deadline,*“ hovorí síce prísne, no usmievajúc sa Kamila Prextová. „*Ved’ na výsledky netrpezlivo čakáme, aby sme ich mohli v slúbenom termíne vyhlásiť, a rovnako na nich čakajú mladí autori. Určite tiež rodičia a učitelia. Je to pre nich radosť a čiastočne je to vlastne aj ich úspech. Venujú sa týmto deťom a podporujú ich v písaní.*“

Výsledky v knižnici poznajú, súťažiaci zatiaľ nie

Pracovníkov na oddelení marketingu a komunikácie stále čaká kopec práce. „*Vyhodnotenie máme, musíme si teraz sadnúť ku grafike, ktorá pôjde na diplomy. Ďalej pripravujeme príspevky na webovú stránku knižnice a sociálne siete a tlačové výstupy pre médiá, aby sme informovali o výsledkoch a víťazoch aj širokú verejnosť. Urobíme výber a nakupujeme vhodné knižné ceny, ktorými obdaríme najúspešnejších v téme, v poézii aj próze,*“ ráta na prstoch, čo ešte čaká na ľudí v „zákulisí“, Natálka, a nám je jasné, že to nie je práca len na hodinku či dve.

Súťaž skončená, ideme na vyhlasovanie výsledkov

„*Až doteraz sme to robili krásnym prezentačným podujatím v rámci osláv Dňa mesta Košice. Pozývali sme nielen úspešných autorov prác, ale aj ich kamarátov, spolužiakov a pedagógov. Víťaní boli aj rodičia, starí rodičia. Žiaľ, korona sa akosi nechystá odísť. Ceny a diplomy preto budeme pravdepodobne opäť odovzdávať len individuálne alebo zasielať poštou. Mrzí nás to, víťaz si zaslúži vyjsť za potlesku svojich rovesníkov na pódium a slávnostne si prevziať ceny z rúk porotcov, aby mal na svoj úspech pekné spomienky. Snáď o rok,*“ dodáva Kamila Prextová.

Zazvonil zvonec, pre niekoho ale ešte nie je koniec

„*Súťaž ukončená, výsledky vyhlásené, ceny odovzdané. Práca na odbornom oddelení pokračuje. Áno, niekto by si mohol myslieť, že asi na ďalšom ročníku, pravda je ale iná. Literárne práce ešte ďalej spracovávame a graficky upravujeme pre bulletin víťazných prác. Vydávame ho pod názvom Literárne Košice a zverejňujeme ho na webovej stránke knižnice. Má aj svoju tlačенú podobu, ktorú odosielame všetkým výhercom, oceneným a zúčastneným školám či pedagógom. Až teraz môžeme urobiť definitívnu bodku za úspešným ročníkom,*“ dokresľuje riaditeľka celé dianie okolo jednej jedinej súťaže a podčiarkuje, že to je len jedna z množstva aktivít, ktoré knižnica počas roka realizuje. S knižnicou nuda nehrozí.

Práce je dosť, ale stojí to za to. Čo myslíte?

Rubriku **Reportáž** pre vás pripravila

Viera Ristvejová

Fotoreportáž

Ako sa u nás odhaľujú literárne talenty

Tu niekde sa to možno všetko začína...

Prvé návštevy z knižnice,
prvé zážitky s knihou.

Samozrejme, všetko v spolupráci
s učiteľkami či učiteľmi a nami knihovníčkami.

Jasné, múzy asi ešte spia, možno je priskoro...
To sa ale môže veľmi rýchlo zmeniť.

A my sa o to pokúsime, aby sme pomohli naštartovať nejakú
tú sľubnú spisovateľskú kariéru.

Ako?

Vyhlasením súťaže Literárne Košice, ktorá prebieha pravidelne
každý rok a je určená práve pre mladých začínajúcich autorov.

Témy pre nás, teda pre vás vymýšľa *Markéta Andričíková*.
Inak to nebolo ani pre aktuálny XXVI. ročník a boli to tieto:

- **Najmilšie miesto na svete**
- **Môj dedko vypil elixír mladosti**
- **Čarovná kolobežka**

Asi boli ozaj inšpiratívne, pretože nám prišlo až 468 prác.

Pekne sme ich takto „zaškatuľkovali“, „zbalili“ a odoslali odbornej porote na vyhodnotenie.

Odbornú porotu už tradične tvoria *Markéta Andričíková* s *Petrom Karpinským* pre práce v próze a *Marián Andričík* s *Jánom Gavurom* pre práce v poézii.

Všetci sú to oddaní knihomilovia, ktorých môžete stretnúť za katedrami košickej či prešovskej filozofickej fakulty.

Práce porotcov potešia, no zároveň i potrápia.

Ved' všetky musia dôkladne prečítať, niekedy aj viackrát, a nakoniec rozhodnúť, ktoré z nich si zaslúžia získať ocenenia.

V každej téme potom, zvlášť za poéziu aj prózu, udelia tri hlavné ceny (1. – 3. miesto).

A vôbec to nemajú ľahké.
Často sa stáva, že tých dobrých prác je viac.
Čo potom?

Jednoducho neodolajú a „prijedia“ k prvému až
tretiemu miestu zopár ďalších ocenení, teda čestných
uznaní.

A my ani veľmi nezvykneme protestovať. Naopak,
dokúpime ďalšie pekné knižné odmeny a dotlačíme
diplomy.

Talenty si to zaslúžia!

Teraz už víťazi môžu oslavovať...

Aby si to užili a radi na to spomínali, robíme to takto slávnostne.
Najlepších pozývame k nám do LitParku, kde im ceny odovzdávajú
porotcovia a potleskom ich prichádzajú podporiť rovesníci.

„Hold“ im vzdáva zakaždým
aj úradujúci kráľ detských čitateľov.

Ako pekná spomienka alebo na inšpiráciu poslúži zborník úspešných prác.
Máme ho zverejnený na webovej stránke knižnice.
V tlačenej podobe ho dostávajú ocenení autori a posielame ich taktiež ich školám a pedagógom.

Takto vyzerajú úspešní autori. Býva ich až toľko!

Verte či nie, i úspech v takejto súťaži dokáže odhaliť driemajúci talent a naštartovať sľubnú kariéru.

Čo myslíte, koľkí sa stanú úspešnými spisovateľmi, redaktormi, žurnalistami?

Rubriku **Fotoreportáž** pre vás pripravila
Viera Ristvejová

Pod lupou odborníka

Viki Marcinová sa venuje popularizácii čítania deťom od ich najútlejšieho veku. Založila blog *Čítajme si spolu* určený pre rodičov, na ňom, ale aj na svojich prednáškach pomáha rodičom pochopiť, prečo je čítanie esenciou výchovy a vzdelávania dieťaťa.

Ako deti povzbudiť k čítaniu

alebo Zázračná ingrediencia

Často sa nám, dospelákovi, zdá, že nie je predsa nič ľahšie, než sadnúť si ku knižke. Veď pekné obrázky, „...a ja v tvojom veku som už čítal Verneho!“ A deti odolávajú, zápasia, chcú Minecraft alebo zapnúť telku... až kým večerným domovom nezahrmí veta „A telka bude, až keď si prečítal dve kapitoly!!!“

A tak sa z čítania stáva trest, z knižky povinnosť, a keď vstúpia do zložitého veku pubertálneho, už žiadne tresty nepomôžu. Oстане iba nechuť. Pravdou však je, že deti sa do kníh nezaľúbia, ak im v tom nepomôže (áno, nepomôže) jeden zásadný prvok. Pripravení?

Nuž, sme to my. Dospelí.

Neľakajte sa, nie je to žiadna ďalšia povinnosť navyše. Je to iba jednoduché zdieľanie. Také, ktorým ukážeme, že aj tento koníček má reálne miesto v našom živote a že učiť sa čítať nie je odtrhnuté od každodenného fungovania. Totiž naučiť sa čítať písmenká, to sa deje na hodinách čítania. Ale naučiť sa čítanie mať rád, to sa deje v celom ostatnom životnom priestore. V radoch na pošte, v čakárni u lekára, zväčša pomaly, krok za krokom.

01. *Buďte ich sprievodcom*

Dovedte ich ku knihám pre ich čitateľský vek. Začínajúci čitatelia potrebujú inak sádzaný text než rozbehnutí čitatelia. Prváčence sú ešte trochu iný prípad – tí potrebujú máličko textu, veľa obrázkov a vďaka tejto kombinácii veľa čitateľského sebavedomia. Odradení čitatelia sú znovu inou kategóriou. No keď už deti dovediete ku knihám, ktoré budú vhodné pre ich čitateľský vek, tam nech už si vyberajú samy. Šanca, že knihu dočítajú do konca, tak výrazne stúpa.

02. *Buďte ich pomocníkom*

Neprestávajúce im čítať nahlas, a to dokonca aj keď vedia čítať samy. V nižšom veku sú tu knihy, na ktoré ešte samy čitateľsky nestačia, no už im budú rozumieť (napríklad Pippi). A vo vyššom zase také, ktoré otvárajúročné témy (trilógia Žatva smrti či Darca). Popri počúvaní môžu kresliť, skladať lego alebo hoci aj strečovať.

03. *Buďte ich kamošom*

Povedzte, musí mať každá kniha edukatívny rozmer? Veď ani vy nečítate severské detektívky pre štúdium anatómie. Naopak, teší vás delikátne sa báť, užívate si ich pre príbeh samotný. Doprajte podobné potešenie aj deťom. Čím viac kníh čítajú, tým viac budú zisťovať, že niektoré knižky im ponúknu čosi hlbšie než iné.

04. *Buďte ich mentorom.*

Podelite sa s nimi o vaše vlastné momentky zo života čitateľa. Nech vedia, že občas sa kniha jednoducho do konca nedočíta, lebo blech (a dokonca aj keď si nesie Nobelovu cenu). Inokedy zase nevieme odložiť jednu a tú istú a čítame ju dookola. Občas o prečítanom hovoriť nechceme, inokedy o príbehu nevieme prestať rozprávať. Toto všetko je správne a patrí k čítateľstvu. Čítateľstvo je totiž živé ako my, nie je to vopred narysovaná tabuľka.

05. *Buďte ich vzorom*

Vídavajú vás s knižkou v ruke? Čím sú staršie, tým menej čitateľských vzorov okolo seba vidia. Čím sú staršie, tým viac vzorov ale potrebujú. Aha:

*Keď majú deti
9 – 11 rokov,
vrať to už iba
66 % z nich.*

77 % detí
vo veku **6 – 8 rokov** vrať,
že takmer každý
v ich okolí číta rád.

*Vo veku 12 – 14
už iba
56 % z nich.*

*No a medzi mládežou
vo veku 15 – 17
už iba **48 %**
z nich vrať, že takmer
každý v ich okolí má rád
čítanie.*

(Kids and Family Reading Report, Scholastic 2017)

Takže čo môže byť ten prvý krok, ktorý môžete spraviť už dnes? Nuž, môžete hneď teraz zobrať do rúk knižku z nočného stolíka, ktorá tam leží už tri mesiace a nie a nie ju dočítať. A potom sa s ňou definitívne rozlúčiť. Áno! A načítať nejakú ďalšiu. (Ak ju tri mesiace neviete dočítať, asi vás jednoducho nechytla a treba sa obzrieť po niečom inom.)

Zároveň o tom ale povedzte aj vášmu potomkovi. Neverili by ste, koľko školákov chodí po svete s myšlienkou, že kniha sa jednoducho MUSÍ dočítať do konca, aj keď šialene nudí. Nečudo, že čítanie je v ich hlave hrozná otrava.

A to bol ten prvý krok. Prvý krok (dlhej cesty) k vytváraniu sveta, v ktorom si príbehy vyberá čitateľ, v ktorom každého bavia trochu iné knihy a v ktorom neplatia žiadne nalinkované pravidlá okrem jedného: čítania s radosťou.

Zdroj: <https://krajinacitatelov.sk/>

(na tejto stránke nájdete okrem iného aj tipy na knižné tituly pre všetky vekové kategórie)

Rubriku **Pod lupou odborníka** pre vás pripravila
Dominika Petáková

Knižnica je raj na zemi

Na svete sú tisícky knižníc. Niektoré majú bohatú históriu a sídlia v krásnych dobových priestoroch, iné majú obrovský počet kníh a veľa metrov štvorcových a tie ďalšie boli vybudované ako moderné komunitné centrá, aby ľudia čítali a aby kniha, v akejkolvek podobe, nezanikla. Sú však aj také, ktoré sa môžu pýšiť prívlastkom *výnimočné*.

Čítanie vo výškach

Prvá horská knižnica je ojedinelý projekt, ktorý máme u nás na Slovensku. Počuli ste už o Kráľovej studni? Nie? Tak sa tam vyberte. Leží v nadmorskej výške 750 m. n. m., v okrese Bardejov. OZ Kráľova studňa tam okrem iného postavilo najvyššiu vyhliadkovú vežu v okrese a tiež útulňu pre turistov. „V roku 2018 a 2019 sme našu útulňu rekonštruovali a v jej priestoroch sme zriadili aj jedinečnú horskú knižnicu, ktorú sme pomenovali po našom významnom rodákovi Jánovi Kavuličovi, ktorý sa veľmi tešil tejto myšlienke, ale sa toho nedožil,“ povedal nám Marián Dudra z OZ Kráľova studňa. „Knižnicu nám slávnostne otvorili naši priatelia Dioníz Dugas, známy fotograf, bylinkár a cestovateľ zo Sabinova, a spisovateľ a bývalý horolezec Anton Marec, autor mnohých kníh.“

Turistická útulňa je pre turistov prístupná počas celého roka 24 hodín denne. A tak turista, ktorý tam zavíta, môže nielen obdivovať krásnu prírodu, ale si aj v útulni oddýchnuť, prípadne prečítať zaujímavú knihu. „Knihy do knižnice nám venovali naši priatelia. Stále je možnosť ju dopĺňať. V druhej časti útulne, ktorá je prístupná turistom len v prípade, že sú tam aj naši členovia, vzniká jedinečná zbierka kníh významných Slovákov aj s venovaniami autorov.“

Zbierka sa postupne rozširuje a už teraz tam sú knihy od takých osobností, ako je Marika Gombitová, Milan Lasica, Peter Lipa či Matej Toth. Taktiež knihy o známych Slovákoch, ako bol Alexander Dubček (venovaná jeho synom Pavlom), Antonovi Srholcovi (venovaná Alenou Čermákovou, autorkou knihy o ňom) a tiež kniha o Júliusovi Satinskom (venovaná jeho dcérou) a mnoho ďalších. „Veľmi si cením aj knihu od otca Gombitu, ktorý k nám chodí behať beh na Kráľovu studňu. Práve on nám venoval knihu o tom, ako bežal za chudobných z Košíc do Ríma. A najvzácnejšia publikácia u nás je od 99-ročného pána Karola Steklého, ktorý napísal knihu o jednom z najvýznamnejších Slovákov M. R. Štefánikovi.“

Čítanie na rok 2114

Predstavte si miesto, ktoré obsahuje knihy, ktoré ešte nikto nečítal. Predstavte si les, kde rastú stromy na tieto knihy. Predstavte si autora, ktorý píše, aby sa nedožil toho, že si jeho knihu niekto prečíta. Sci-fi? Vôbec nie. Toto je unikátny projekt, ktorý rozbehli v Nórsku a ktorého autorkou je škótska umelkyňa **Katie Paterson**.

Neďaleko hlavného mesta Oslo vzniká Knižnica budúcnosti a sú v nej zatiaľ len stromy. Projekt uzrel svetlo sveta v roku 2014 a o sto rokov neskôr v roku 2114 sa zo stromov vyrobí papier a naň sa vytlačia knihy, ktoré napíšu oslovení autori. Prvou oslovenou autorkou bola Margaret Atwoodová, známa svojou dystopiou Príbeh služobníčky. Každý rok pribudne ďalší autor. O rok neskôr bol oslovený aj David Mitchell, autor fantasy diela Atlas mrakov. K dnešnému dňu pribudli autori/autorky: Sjórn, Elif Shafak, Han Kang, Karl Ove Knausgård a Ocean Vuong. Kto pribudne tento rok, zatiaľ nie je známe.

Rukopisy odovzdávajú autori v zapečatených škatuľkách a zatiaľ sú umiestnené v trezore Mestského archívu v Osle. Iba autor, korektor a editor vedia, čo ukrýva škatuľka. Ostatní sa dozvedia len meno autora a názov jeho diela, ktoré sa o sto rokov vytlačí na papier, ktorý ešte len „rastie“.

Zapojení spisovatelia sa nechali počuť, že je to veľmi neobyčajná skúsenosť – písať výhradne pre budúce generácie, zvlášť s neistým výsledkom, čo je určite i nesmierne zaväzujúce. O sto rokov môže mapa sveta vyzeráť inak, môže dôjsť ku klimatickým zmenám, ktoré ovplyvnia aj les, ale ako sa vyjadřila Katie Paterson, ona i ľudia zasvätení do projektu urobia všetko preto, aby sa raz tento sen budúcnosti naplnil, hoci sa nik z nás nedožije toho, či to skutočne vyšlo.

Ak máte záujem zistiť viac alebo byť v obraze, ako projekt postupuje, všetko sa dozviete na webstránke www.futurelibrary.no.

Japonské knižnice

V meste Iwaki v Japonsku bola otvorená jedna z najzaujímavejších a najkrajších knižníc na svete. Je to súkromná špeciálna knižnica Picture Book Library, navrhnutá a vytvorená predovšetkým pre tri predškolské zariadenia v roku 2005. Nachádza sa v nej medzinárodná zbierka kníh pre deti, pričom všetky knihy sú uložené obáľkou nahor vo veľmi zaujímavom architektonickom spracovaní.

Zdobenia priestoru sú minimálne, dôraz je kladený predovšetkým na knihy a obálky. Priestor je vytvorený len z troch materiálov: železobetón, sklo a drevo.

Zdroj: <http://pinterest.com>

Zbierku tvorí 1 300 obrázkových kníh pre deti. Knižnica/múzeum bola primárne určená škôlkarom z troch predškolských zariadení, dnes sa však do jej priestorov chodia kochať návštevníci z celého sveta.

V Japonsku sa nachádza aj ďalšia zaujímavá knižnica. Kanazawa Umimirai bola otvorená v roku 2011. Moderná budova má všetky steny plné dier, ktoré sa nachádzajú v pravidelných rozstupoch. Vďaka nim má priestor prirodzené svetlo i vetranie a skutočne zaujímavý dizajn.

Bibliotheca Alexandrina

Azda neexistuje nikto, kto by nepočul o slávnej Alexandrijskej knižnici v Egypte. V staroveku bola synonymom poznania a učenia, plná múdrych zvitkov. Náhodné požiare a napokon aj vojna s Rimanmi nadobro zničili tento stánok vzdelanosti. V roku 2002 bola však neďaleko pôvodného miesta, kde stála, otvorená Bibliotheca Alexandrina. Vznikla ako pocta starej knižnici. Nová poskytla domov mnohým starodávnym textom, avšak aj múzeám, umeleckým galériám a planetáriu.

Za múdrosťou do neba

Španielský knižničný park. Tento názov nesie jedna veľmi zaujímavá knižnica v Kolumbii, v meste Medellín. Názov dostala vďaka krajine, ktorá pomohla financovať projekt. Knižnicu tvoria tri prepojené budovy, ktoré vyzerajú ako čierne kamene, a má malinké okienka, aby sa návštevníci dokázali „odpojiť od okolitého sveta, ako keď sa ponoria do knihy“. A prečo do neba? Knižnica sa totiž nachádza na úbočí nad mestom Medellín, a tak sa tam dostanete kabínkovou lanovkou.

Zdroj: <http://pinterest.com>

Nevšedných a neobyčajných knižníc je však na svete omnoho viac a je úžasné, že pribúdajú nové a nové, aby deti a dospelí pestovali i znovu objavovali čaro kníh a čítania.

Rubriku **V knižnom brlohu** pre vás pripravila
Michaela Dúcsová

RUBRIKA

Hlavička

V minulom čísle ste sa v tejto rubrike zabavili s Pipi Dlouhou Pančuchou, dnes si na vás niekoľko úloh prichystal azda najslávnejší čarodejník, známy jazvou na čele a večne rozbitými okuliarmi, **Harry Potter**, a jeho kamaráti.

Dobbyho žartík

Medzi jeho kamarátov sa ráta i jeden šikovný škriatok Dobby a práve on si z vás dnes vystrelil, lebo ukradol časť názvov kníh o slávnom čarodejníkovi a nahradil ich peknými hlúposťami. Uhádnete, aké sú tie správne názvy?

Harry Potter a kameň Flinstonovcov

Harry Potter a tajomná telocvična

Harry Potter a väzeň z Ilavy

Harry Potter a ohnivá dejepisárka

Harry Potter a polovičný obed

Harry Potter a dary Santa Clausa

Zakázaný les

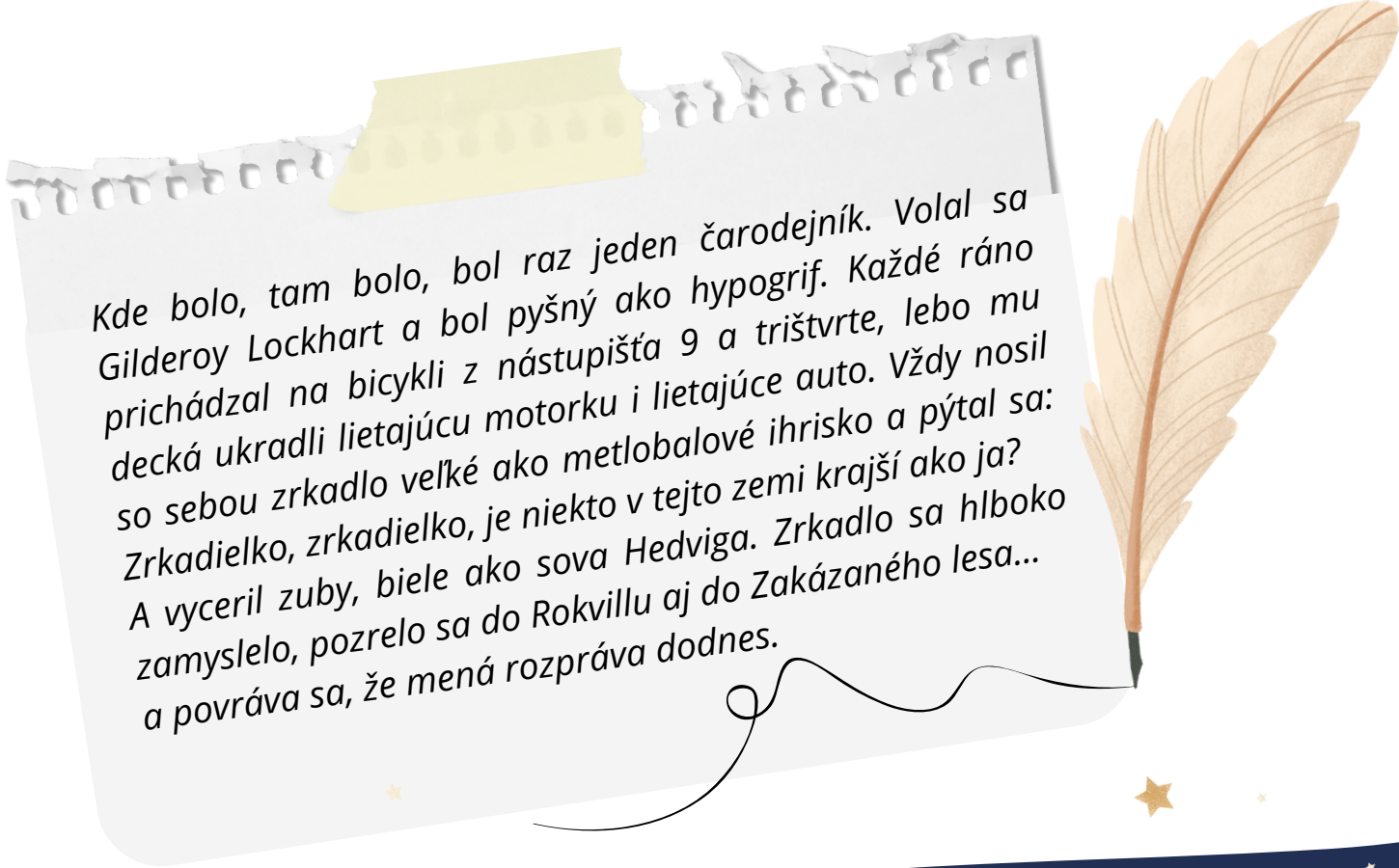
V Zakázanom lese žijú všelijaké tvory. Ale do tejto úlohy sa nám primotali aj také, ktoré patria do celkom iných rozprávok. Vyškrtnite tie, ktoré sem nepatria.

Pomôcka: je ich sedem

vkolaky, kentaury, Shrek, víla Cililink, lietajúci pes Falco, obor Grawp, Ferdo mravec, hypogrify, drak Peťo, ježibaba Božena, acromantuly, mimoni, jednorožce

Gilderoy Namyslený

Duch Umrňanej Myrty sa na svojich dievčenských záchodoch, kde býva, nudil a vymyslel pre vás príbeh. Myrta je však prešibaná. Do príbehu zamotala slová patriace do príbehov o Harrym Potterovi. Je ich desať. Nájdete ich všetky?

Kde bolo, tam bolo, bol raz jeden čarodejník. Volal sa Gilderoy Lockhart a bol pyšný ako hypogrif. Každé ráno prichádzal na bicykli z nástupišta 9 a trištvрте, lebo mu decká ukradli lietajúcu motorku i lietajúce auto. Vždy nosil Zrkadielko, zrkadielko, je niekto v tejto zemi krajší ako ja? A vyceril zuby, biele ako sova Hedviga. Zrkadlo sa hlboko zamyslelo, pozrelo sa do Rokvillu aj do Zakázaného lesa... a povráva sa, že mená rozpráva dodnes.

Čo hovoria?

Stratil sa nám text. Čo myslíš, o čom sa rozprávajú Ron s Harrym? Vpíš text do bubliny.

Elixír čarodejnice Nati

Čarodejnica Nati a jej pomocník, pavúk Hugo, veľmi radi experimentujú v kuchyni. Vymysleli pre vás **elixír na dobrú náladu**. Čo budete potrebovať na dva elixíry?

- Cínový kotlík** veľkosť 2 (mixér)
- Dve hrste **dračích očí** (220 g jahôd)
- 220 ml krvi **Bielej panej** (plnotuč. mlieko)
- 14 lístkov **drncálky** (mäta)
- 80 g hnisu z **buberózy** (80 g vanilkového jogurtu)
- 1 polievková lyžica **tekutého zlata** (med)
- 1 – 2 lyžičky rozdrveného **klepcodrapu** (chia semiačka)

Na ozdobu si odlož 4 dračie oči, 4 lístky drncálky a jednu lyžičku rozdrveného klepcodrapu. Ostatné vymiešaj v kotlíku dohľadka.

Rodičia si môžu namiešať vlastný elixír. Drncálka má totiž pozitívne účinky pri trávení, pomáha pri prechladnutí a tiež nespavosti.

A scroll with a wax seal and a quill pen. The scroll is unrolled, showing text in a playful font. A quill pen is positioned diagonally across the scroll. The background is dark blue with yellow stars.

Mená pre mágov

Vieš o tom, že si môžeš vytvoriť vlastné čarodejnícke meno?
Že nevieš ako? Jednoducho!

Vezmi predponu Hexa-, pridaj prvú a poslednú slabiku svojho mena.

Príklad

Dievča – meno Božena
Hexabona ☺

Chlapec – meno Miroslav
Hexamiav

Máš to?

Výborne! Teraz priezvisko. Vymysli prídavné meno,
ktoré ťa najviac vystihuje.

Naša Božena je veeeeeelmi uvravená.
Takže jej čarodejnícke meno bude:
HEXABONA UVRAVENÁ

A Miroslav? Ten je vkuse zasnívavý.
HEXAMIAV ZASNÍVANÝ
HOTOVO!

Teraz už len stačí čakať 1. septembra sovu s prijímacím listom na Rokfortskú strednú školu čarodejnícku. Držíme palce. Ak sa o svoje výtvary s nami chcete podeliť, zašlite nám ich poštou, e-mailom, prostredníctvom sociálnych sietí alebo prineste do knižnice.

Rubriku **Hlavička** pre vás pripravila
Michaela Dúcsová

Novinky z našich poličiek

Plác táč bác

Daniela Fischerová, Jakub Kouřil
predškolský vek

Malá lepenková kniha z edície REPOLELO s jednoduchými českými riekankami pre najmenších. Zaujme pestrými ilustráciami, no od iných sa odlišuje hlavne jednoduchými návodmi na tematické pohybové aktivity s deťmi, ktoré nájdete na každej dvojstrane. Kniha bola zakúpená s finančnou podporou Fondu na podporu kultúry národnostných menšín.

Predajca šťastia

Davide Cali

mladší školský vek/4 – 6 rokov

„Dnes sa už predáva všeličo.“ – stojí na obálke knihy Predajca šťastia. Súhlasíte? A ako je to so šťastím? Dá sa vlastne kúpiť? Odpovede na otázky (a možno aj ďalšie, nové otázky) ponúka detská kniha Davideho Cali s nádhernými ilustráciami Marca Somu o pánovi Hrdličkovi – podomovom predajcovi fliaš so šťastím. Útla obrázková knižka pre deti približne vo veku 4 – 6 rokov poteší milými postavičkami rôznych druhov vtákov a ich obydliami na bohatých ilustráciách, minimalistickým textom a príbehom. Má však dôležitú pointu, ku ktorej by sme spolu s deťmi mohli dospieť pozorným čítaním nielen slov, ale aj ilustrácií, premýšľaním a najmä rozhovorom s „malými filozofmi“, ktorými deti sú.

Horí!

Charlotte Cederlund David Henson
mladší školský vek

Švédska autorka Charlotte Cederlund vo forme príbehov i poznatkov predstavuje živel, ktorý už od nepamäti fascinuje ľudstvo – oheň – vo všetkých jeho podobách. Kniha pútavým a zrozumiteľným spôsobom ukazuje, čo robiť, keď začne horieť, a na čo všetko vtedy treba myslieť. Dozvieme sa aj, koľko požiarov hasiči ročne uhasia, aký veľký bol najväčší požiar či čo sa deje v lese, keď horí. Krásne ilustrácie Davida Hensona približujú, ako to vyzerá u hasičov na stanici alebo aj čo všetko sa nachádza vo výbave hasičského auta. Knihu pomáhala prekladať Jana Dobrovičová, veliteľka dobrovoľného hasičského zboru v Bratislave – Starom Meste tak, aby korešpondovala so slovenskou realitou.

Introvertka v hlučném světě **Deborah „Debbie“ Tung** **young adult**

V tomto autobiografickom komikse sa nájdú asi všetci introverti. Vysokoškoláčka Debbie má pocit, že s ňou niečo nie je v poriadku, je nespoločenská a od ľudí si často musí oddýchnuť, v ich prítomnosti sa nedokáže sústrediť. Predstavou jej dokonalého víkendu je čas osamote pod dekou, pri šálke čaju a knihe či maľovaní obrázkov. Príliš o veciach uvažuje, nikdy sa o ničom nevie rozhodnúť a na všetko potrebuje čas na premyslenie, no aj napriek tomu sa z nej stala známa autorka komiksov. Kniha nielenže popisuje každodenné útrapy knihomoľov a asociálov, ale ukazuje aj východiská z týchto problémov; Debbie totiž zistí, že priateľiť sa s ostatnými ľuďmi môže byť celkom príjemné.

Transport za večnosť **František Tichý, Stanislav Setinský** **starší školský vek/od 10 rokov**

Príbeh dvanásťročného Honzu sa odohráva počas druhej svetovej vojny. Po zatknutí otca gestapom sa končí chlapcovo bezstarostné detstvo a dospieva v atmosfére strachu. Jeho židovských kamarátov vylúčia z gymnázia, na kabátoch sa nosia žlté hviezdy a vlaky odchádzajú smerom do Terezína. František Tichý prepája dobrodružnú fikciu s dokumentárnymi materiálmi o skutočných pražských deťoch a necháva svojho literárneho hrdinu pri pokuse o záchranu židovského kamaráta preniknúť až za múry Terezína.

Ír **Charles Brandt** **beletria pre dospelých**

Rozhovor, v ktorom sa „spovedá“ Frank „Ír“ Sheeran investigatívne mu novinárovi Charlesovi Brandtovi, predstavuje pútavý príbeh života jedného z najznámejších nájomných vrahov a mafiánov povojnovej Ameriky. Dozvedáme sa o jeho živote predtým, než sa stal mafiánom a zločincem, o období strávenom na vojnovom fronte, vzťahoch, priateľstvách, ale aj vraždách, zmiznutiach, atentátoch a iných mafiánskych praktikách vrátane prepojení na politikov. Kniha označovaná ako „klasika kriminálnej literatúry“ prináša skutočný príbeh zločinca, ktorý vyvolal nielen v americkej spoločnosti veľký rozruch. Určite poteší priaznivcov Krstného otca a všetkých milovníkov krimi. Jej úspech napokon potvrdila aj filmová adaptácia pod taktovkou režiséra Martina Scorseseho z r. 2019.

Pekné sny **Kathryn Nicolai** **beletria pre dospelých**

Myslíte si, že príbehy pred spaním potrebujú iba deti? Omyl! Určite sa už každému z nás stalo, že sme nemohli zaspáť, pretože nám v hlave vírili kadejaké myšlienky a starosti.

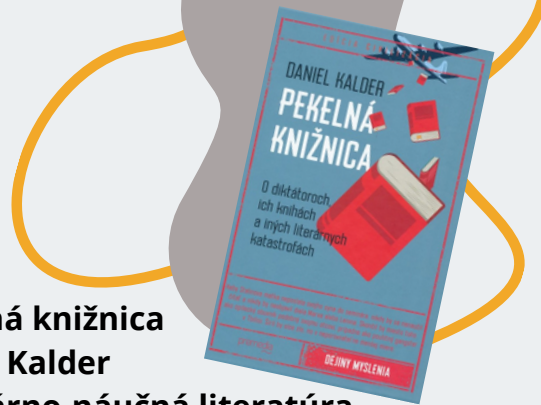
A práve na to reaguje autorka – dlhoročná učiteľka jogy a meditácie – v knihe *Pekné sny*, spracúvajúc poznatky z neurovedy a fyziológie. Prináša upokojujúce príbehy, ktoré slúžia na uvoľnenie mysle, relaxáciu a prípravu na kvalitný spánok. Sú vystavané tak, aby sa čitateľ zameriaval na detaily, ale ich aj dotváral podľa svojej fantázie. Harmonické, často lyricky ladené prostredie v krátkych príbehoch zoradených chronologicky podľa ročných období, postavy bez mena a jemné ilustrácie pôsobia skutočne upokojujúco a pomáhajú naladiť sa na spánok, ktorý každý z nás skutočne potrebuje. A ako bonus v knihe nájdete recepty na rôzne (zdravé) chuťovky a taktiež tipy na relaxáciu.

Zdroj: <https://www.ihrysko.sk/>

Úlohou hráčov je zhostiť sa roly zberateľa, pozorovateľa a bádateľa, ktorý sa snaží do svojej voliéry prilákať čo najlepšie druhy vtákov. Dôležité pritom je v rámci vlastnej voliéry zháňanie špecifickej potravy, znášanie vajec aj plnenie rôznych úloh. Na efekte hry pridáva milé príslušenstvo, napríklad v podobe vajíčok v pastelových farbách, krásne ilustrovaných kariet či modelov vtáčích búdok. Zahrať sa môže až 5 hráčov a dokonca je tu možnosť hry aj pre jedného. Časovo vám to odhadom zaberie asi 40 – 70 minút.

Rubriku **Novinky z našich poličiek** pre vás pripravili
Dominika Petáková a Zuzana Sedláková

Pekelná knižnica **Daniel Kalder** **populárno-náučná literatúra**

Ďalší zo skvelých populárno-náučných titulov vydavateľstva Premedia v edícii *Civilizácia* je o literárnych dielach najznámejších diktátorov v dejinách. Hlavným cieľom autora Daniela Kaldera je poukázať na to, že hoci sa knihy a literatúra vo všeobecnosti považujú za základ vzdelanosti a za niečo, čo prináša radosť, z pera tých nesprávnych ľudí môžu vziť „knihy na škodu sveta“ – ako ich sám pomenúva. Prináša pohľad na diela Hitlera, Mussoliniho, Lenina, Stalina, Mao Ce-tunga či Saddáma Husajna, píše o tom, ako možno cez autorské diela nazrieť do duše diktátora, a hľadá mimo iného odpoveď na otázku, ako sa takéto diela mohli stať základmi diktátorských režimov. Kalder niekoľko rokov zbieral materiál, dokumenty, čítal a interpretoval fakty, a hoci ide o závažnú tému, pristupuje k nej často s nadhľadom a humorom, zároveň však veci vôbec nezľahčuje – práve naopak.

Na křídlech **spoločenská hra/od 10 rokov**

Táto spoločenská hra je skvelou zábavou najmä, ale nielen pre nadšených ornitológov, znalcov a milovníkov vtáctva.

Deň mesta Košice

Mesto Košice má naozaj krásny erb.

Jeho výnimočnosť spočíva v tom, že Ľudovít Veľký, kráľ Uhorska, k nemu vydal erbovú listinu – armáles, ktorá je vôbec prvým takýmto dokladom udeleným právnickej osobe v Európe. To určite nemálo hovorí o historickej dôležitosti nášho mesta v rámci Uhorského kráľovstva.

Súčasťou erbu je anjel držiaci štít.

Pohľadom na jeho novodobú plastiku, ktorú pre mesto vytvoril akademický sochár Arpád Račko, sa môžete kedykoľvek potešiť počas prechádzky našou Hlavnou ulicou.

Nachádza sa v úrovni Dolnej brány.

Erbová listina bola mestu udelená **7. mája 1369**.

Tento deň sa stal základom každoročných mestských osláv s bohatým sprievodným programom.

K výnimočnému mestu s výnimočnou históriou veru patrí aj výnimočná kronika.

Táto na obrázku konkrétne vyšla z dielne remeselného umelca – kníhmajstra Františka Cimboláka, Vytvoril ju v roku 2013, aby nám pripomínala rok získania titulu Európske mesto kultúry.

My vieme, že vznikala dlhých päť rokov, pričom „dorástla“ do úctyhodných rozmerov, ktoré sa nedajú prehliadnúť, (720 x 530 milimetrov) a váži až 25 kg.

Toto ale vôbec nie je len ojedinelé výnimočné dielko majstra Cimboláka. Vytvoril toho omnoho omnoho viac.

Snáď vás poteší informácia, že jeho práci a dielam sa podrobnejšie ešte povenujeme v jednej z našich nasledujúcich reportáží.

Súťaž

Súťaž Literárne Košice pre začínajúcich autorov knižnica vyhlasuje každoročne. Aktuálne sa uskutočnil už XXVI. ročník. Práce vyhodnocuje odborná porota.
Viete, koľko cien udelí?

Svoje odpovede na túto súťažnú otázku nám posielajte do **31. mája 2021** na adresu **sutazeknižnica@gmail.com**.

Výhercu čaká kniha

Výherkyňa knižnej odmeny za správnu odpoveď na súťažnú otázku z časopisu Svet (z) kníh č. 1 je **Zuzana Havierová**. Gratulujeme! Do domácej knižnice Vám posielame knihu *Králiček Kornel píše príbeh*.

SVET (Z) KNÍH

— “ —
Každá kniha má dušu
- dušu toho, kto ju
písal, a dušu tých,
ktorí ju čítali
a snívali s ňou.
- Carlos Ruiz Zafón
— ” —

Záložka

Apríl

*2. 4. 1805 – H. Ch. Andersen

*2. 4. 1969 – B. Jobus

2. apríl – Medzinárodný deň
detskej knihy

6. apríla 1943 vyšlo v USA prvé vydanie
knihy Malý princ (A. de Saint-Exupéry)

*7. 4. 1924 – J. M. Simmel

*9. 4. 1821 – Ch. Baudelaire

†17. 4. 2014 – G. G. Márquez

*18. 4. 1857 – T. Vansová

†20. 4. 1872 – A. Sládkovič

*21. 4. 1816 – Ch. Brontëová

†21. 4. 1910 – M. Twain

23. apríl – Svetový deň knihy
a autorských práv

†23. 4. 1616 – W. Shakespeare

*24. 4. 1972 – J. Pronská

*24. 4. 1822 – J. Král

†24. 4. 1942 – L. M. Montgomery

24. apríla 1800 bola založená najväčšia
knižnica na svete – Kongresová knižnica
(orig. Library of Congress)

*26. 4. 1872 – Ľ. Podjavorinská

*30. 4. 1883 – J. Hašek

Máj

*1. 5. 1923 – J. Heller

3. máj – Svetový deň slobody tlače

4. mája 1953 získal E. Hemingway
Pulitzerovu cenu za novelu
Starec a more

*15. 5. 1891 – M. A. Bulgakov

†16. 5. 1951 – D. Chrobák

†19. 5. 1883 – S. Chalupka

*20. 5. 1799 – H. de Balzac

†20. 5. 1940 – J. G. Tajovský

*22. 5. 1937 – T. Janovic

†22. 5. 1885 – V. Hugo

26. mája 1897 – prvé vydanie knihy
Dracula (B. Stoker)

V ďalšom čísle

E-ČASOPISU SVET (Z) KNÍH...

SVET (Z) KNÍH * E-ČASOPIS KNIŽNICE PRE MLÁDEŽ MESTA KOŠICE
MÁJ – JÚN 2021 • ČÍSLO II, ROČNÍK I * ISSN: 2729-8426